

І.В.Лопаткіна, ст.викладач

ДНЗ УАБС НБУ

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ІНФЛЯЦІЇ 2007 РОКУ В УКРАЇНІ ТА АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Напередодні проведення щорічної конференції в УАБС, восени 2007 року найбільш обговорюваною темою в ЗМІ стала інфляція, як макроекономічне явище, та її небажані тенденції в Україні. Предметом даного дослідження стали фактори, що спричинили виникнення інфляції наприкінці 2007 року в Україні та заходи урядової антиінфляційної політики. Виділимо найбільш суттєві моменти цієї проблеми в теоретичному і практичному її аспектах:

- фактори, які на думку експертів спричинили інфляцію: нехтування елементарними економічними закономірностями, накопичення значного інфляційного потенціалу впродовж попередніх років (виділяють 2004-2006 роки) (як узагальнюючі фактори), низька конкурентоспроможність АПК України, високі світові ціни на нафту, різке зростання світових цін на продукти харчування, посуха в Україні, невідповідність попиту та пропозиції (виробництва і попиту) на деяких сегментах ринку, монополізація ринків, зростання зовнішньої заборгованості, монетарна експансія, активізація кредитування (насамперед, споживчого), неадекватність соціальної політики економічним реаліям, надходження на споживчий ринок додаткових коштів від виборчих перегонів і виборів, невідповідність темпів зростання доходів населення і продуктивності праці, спекулятивні дії як політичного так і суто економічного характеру, сезонне зростання цін,
- фактори мультиплікації інфляції: адміністративне регулювання цін і неадекватна реакція на них суб'єктів ринку, політична криза, значні неконтрольовані НБУ фінансові витрати учасників виборчого процесу,

інфляційні очікування, вичікуючи стратегія довгострокового інвестора тощо.

- заходи антиінфляційної політики: підписання меморандумів з виробниками, адміністративне регулювання цін на хліб, м'ясу і молочну продукцію, посилення цінового моніторингу, контроль за цінами (уряд заморозив ріст тарифів держмонополій: відмінено подорожчання пасажирських залізничних перевезень), адміністративне регулювання граничної рентабельності і торгових надбавок, декларування оптових цін, інтервенція борошна, квотування експорту олії (наміри уряду), розслідування монопольної змови на ринку хліба и олії тощо.
- ринкові інструменти гальмування інфляції: прискорення знецінення доходів громадян, можлива об'єктивна ревальвація гривні, абсорбція грошової маси бізнесом тощо.
- фактори інфляційного тиску в перспективі: вибух цінового пузиря, що виник на ринку нерухомості, розбалансованість економіки і відсутність сталого економічного росту тощо.
- можливі (пропоновані експертами) заходи антиінфляційної політики: наджостка монетарна політика НБУ, таргетування інфляції, пролонгація строків реалізації взятих соціальних зобов'язань, створення умов для довгострокового інвестування у виробництво, наповнення продовольчого ринку, збереження цінової стабільності на ринку палива, а також забезпечення дефіциту бюджету на рівні менше 1%, відхід від заходів боротьби з існуючою тенденцією (ефект спостерігається переважно в короткостроковому періоді) до нівелювання системних передумов до розгортання інфляції, як запобіжного заходу довгострокової дії: структурна перебудова, стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу, робота над конкурентними перевагами України і її виробництва тощо.

- проблеми, пов'язані з реалізацією антиінфляційної політики: конфлікт цілей (стабільність цін або зниження інфляції і стабільність курсу, яка досягається за рахунок стерилізації доларової маси за допомогою емісії національної валюти. Останнім часом ідуть дискусії про таргетування обмінного курсу і інфляції), недостатня сформованість трансмісійних механізмів грошового обороту, підняття облікової ставки НБУ і інші заходи обмеження грошового обороту може загальмувати економічне зростання (особливо якщо прийняти до уваги низьку питому вагу монетарної складової в інфляції-2007), ймовірне підвищення податків, як інструмент покриття дефіциту бюджету і послаблення впливу державного боргу на рівень цін, охолодить економіку і зменшить мотивацію до виробництва, насичення попиту через імпорт може призвести до погіршення стану платіжного балансу, зменшення в перспективі економічного росту і витисненню з відповідних сегментів національного товаровиробника тощо.